

Nieuwsthema: Flexweekthema

Flexweek na blok 4

Vooraf

De hieronder staande Nieuwsrekenopdrachten en de werkwijze met het Stappenplan staan uitgebreid toegelicht in de Algemene Handleiding van Nieuwsrekenen.

Voorkennis ophalen over het onderwerp

Introduceer het onderwerp van deze les: Koningsdag.

Al heel lang is het feest op de dag dat onze koningin jarig is. Of onze koning. Hoe heten die dagen? (Koninginnedag en Koningsdag) Koningin Juliana vierde Koninginnedag op haar verjaardag. Koningin Beatrix niet, zij vierde het op de verjaardag van haar moeder Koningin Juliana. Waarom deed ze dat ook alweer? (Beatrix was in de winter jarig en dan is het meestal te koud voor een leuk volksfeest.) Koning Willem-Alexander viert het op zijn eigen verjaardag. Wanneer is dat? (op 27 april) Hij viert zijn verjaardag elk jaar in een andere plaats. In welke stad viert hij zijn verjaardag dit jaar? (in Dokkum in Friesland) De koning en zijn familie maken dan een wandeling. Onderweg zijn er optredens en doen zij mee aan allerlei spelletjes. Wat doen ze dan? (koekhapen, een dansje, zaklopen) Het is niet alleen feest in de stad die de koning bezoekt. Het is feest in het hele land. En veel scholen doen mee aan de koningsspelen en aan het koningsontbijt. Hopelijk is het ook dit jaar lekker weer en wordt het een vrolijke dag!

Werken met het Stappenplan

Laat het Stappenplan Rekenen op het digibord zien. Vertel wat het doel van het Stappenplan is en wat de verschillende stappen betekenen. De vijf stappen moeten de leerlingen nemen om tot een oplossing van een rekenvraag van Nieuwsrekenen te komen.

Hogere-orde-denkvaardigheid

Nieuwsrekenvraag C van de opgave *Feest voor de koning en de koningin* is een hogere-orde-denkvraag. Dit betekent dat leerlingen bij deze vraag vooral gaan analyseren, evalueren of creëren. Deze vragen zijn bedoeld voor alle leerlingen, maar vooral de sterke rekenaars hebben deze vragen nodig om extra uitgedaagd te worden.

De vraag is te herkennen aan een inktvis.

Tip van de week!

filmpje

Op Koningsdag is er op veel plekke vrijmarkt. In dit filmpje zie je hoe je zelf ook kunt meedoen aan een vrijmarkt.

schooltv.nl/video-item/het-klokhuis-het-klokhuis-onderneemt-koningsdag

Antwoorden

- Feest voor de koning en de koningin
- A. voor de 54e keer (de eerste keer toen hij 0 jaar was; de tweede keer toen hij 1 was; de derde keer toen hij 2 was; dus de 60e keer nu hij 59 is; maar niet toen hij 4 was en 9 jaar later ook niet en toen 2 keer niet en niet toen hij koning werd en nog 1 keer niet; dus 6 keer niet; $60 - 6 = 54$;)
    - B. 57 plaatsen (koningin toen Willem-Alexander $4 + 9 = 13$ was; dus toen hij 14 was eerste keer Koninginnedag Beatrix; op Willem-Alexanders 46e verjaardag werd hij koning; dus toen hij 45 was laatste keer Koninginnedag Beatrix; 14 en 45 tellen allebei mee dus 32 keer; het ging 2 keer niet door; $32 - 2 = 30$; 2 plaatsen per keer dus $2 \times 30 = 60$; 3 keer maar 1 plaats; $60 - 3 = 57$)
    - C. 3 maanden, eigen antwoord (jarig op 31 januari; eind februari is 1 maand; eind maart is 2 maanden; 30 april is 3 maanden; 21 december tot 20 maart is winter; 21 maart tot juni is lente; 21 juni tot 20 september is zomer; 21 september tot 20 december is herfst; herfst en winter zijn vaak koud en nat)
- Keningsdei in Dokkum
- A. 2 uur en 25 minuten (25 minuten na 14.45 uur is het 15.10 uur; ze moet 25 minuten voor 18.00 uur weg; dat is om 17.35 uur; ze is dus op de kermis van 15.10 uur tot 17.35 uur; 1 uur na 15.10 uur is het 16.10 uur; nog 1 uur later is het 17.10 uur; nog 20 minuten later is het 17.30 uur; nog 5 minuten later is het 17.35 uur)
  - B. € 415 (1 lot kost € 5; $83 \times 5 = ?$; $80 \times 5 = ?$; $8 \times 5 = 40$; dus $80 \times 5 = 400$; $3 \times 5 = 15$; $400 + 15 = 415$)
  - C. om 14.39 uur (de badeendjesrace begint om 14.00 uur; 13 minuten eerder is het 13.47 uur; 37 minuten later is het 14.24 uur; nog een kwartier later is het 14.39 uur)
- Koningsontbijt
- A. 10 appels ($1,5 \text{ kg} = 1500 \text{ gram}$; $1500 : 150 = 10$)
  - B. 200 stuks (elke klas krijgt 1 pak met 5×5 stuks; $5 \times 5 = 25$; elke klas krijgt dus 25 stuks; $8 \times 25 = 200$)
  - C. eigen antwoord (elke klas krijgt 2 pakjes van 100 gram; dat is 200 gram per klas; voor het Koningsontbijt krijg je het aantal klassen $\times 200$)

Bronnen
Feest voor de koning en de koningin

nl.wikipedia.org

Keningsdei in Dokkum

dokkum.badeendjesrace.nl

keningsdei.frl

Koningsontbijt

koningsspelen.nl

Aan de slag!

Hieronder vind je een uitgebreide uitwerking van de eerste opgave. Leerlingen die dat aankunnen kunnen meteen in groepjes zelfstandig aan de slag met de opdrachten. Wijs hen wel op het Stappenplan dat ze kunnen gebruiken bij het beantwoorden van de rekenvragen. Aan de rest van de groep, of eventueel de gehele groep, bied je les op de hieronder uitgewerkte uitgebreide manier aan.

Rekenvraag A **Samen**

Doe rekenvraag A samen met de leerlingen. Dat wil zeggen dat je jouw aanpak hardop denkend voor doet. Je stelt dus geen vragen aan de leerlingen, maar vertelt hardop wat er in je hoofd tijdens het lezen en het maken van de rekenvraag gebeurt.

Stap 1 **Tekst lezen**

Wijs op Stap 1. Laat het opgavenblad op het bord zien (zorg ervoor dat alleen de tekst te zien is), terwijl het papieren Opgavenblad, het Stappenplan en kladblaadjes worden uitgedeeld.

Lees de tekst voor terwijl de leerlingen met je meelesen. Tijdens het lezen geef je hardop denkend aan wat je te binnen schiet.

- Na de zin *Zijn verjaardag is op 27 april* vertel je dat de koning dus bijna jarig is.
- Na de zin *Zij zongen ... en cadeautjes* zeg je dat Willem-Alexander dus nu onze koning is en dat daarvoor zijn moeder koningin was en nog eerder zijn oma Juliana. Zijn oma vierde haar verjaardag op een heel andere manier dan Willem-Alexander en zijn moeder.
- Na de zin *Ze bezocht ... het land* leg je uit dat koningin Beatrix Koninginnedag niet op haar verjaardag vierde en dat op Koninginnedag de mensen niet meer naar haar toe kwamen, maar dat zij het land in ging.
- Na de zin *En de koning ... aan spelletjes* vertel je dat Willem-Alexander zijn verjaardag dus weer op een andere manier viert en op zijn eigen verjaardag.

Stap 1 **Tekst arceren**

Geef aan dat je in de tekst de getallen en bijbehorende woorden en daarna andere woorden die met rekenen te maken hebben, arceert.

Getallen:

- 59 jaar oud
- op 27 april
- op 30 april (3x)
- 4 jaar oud
- 9 jaar later
- op 31 januari
- 2 plaatsen
- 2 keer

Koningsdag – Opdrachten

Feest voor de koning en de koningin

Koning Willem-Alexander wordt dit jaar 59 jaar oud. Zijn verjaardag is op 27 april. Op zijn 46e verjaardag werd hij koning. Daarvoor was zijn moeder de koningin. En daarvoor zijn oma. De oma van Willem-Alexander heette Juliana. Haar verjaardag was op 30 april. Die feestdag heette Koninginnedag. Ze vierde haar verjaardag op Paleis Soestdijk in Baarn. Daar woonde zij. De koningin en haar familie stonden op de trap voor het paleis. Mensen uit het hele land liepen voorbij. Ze zongen liedjes en gaven bloemen en cadeautjes.

© RVO Max Kool
Willem-Alexander en zijn ouders en broers

Toen Willem-Alexander 4 jaar oud was, was er geen Koninginnedag. En 9 jaar later was er ook geen gewone Koninginnedag. Toen werd zijn moeder Beatrix op 30 april in Amsterdam koningin. Zij was jarig op 31 januari. Maar op die dag is het te koud voor een feest. Dus zij vierde Koninginnedag nog gewoon op 30 april. Ze bezocht op die dag steeds 2 plaatsen in het land. Het ging 2 keer niet door. En 3 keer vierde ze het maar in 1 plaats omdat er ook nog een ander feest was op die dag. Op de dag dat Willem-Alexander koning werd, was er ook geen normale Koningsdag. En daarna ging het nog 1 keer niet door. Maar als het wel feest is, dan viert hij het op 1 plaats in het land. Er zijn dan optredens van artiesten. En de koning en zijn familie doen mee aan spelletjes!

- 3 keer
- in 1 plaats
- 1 keer
- op 1 plaats

Rekenwoorden:

- dit jaar
- Daarvoor (2x)
- geen Koninginnedag
- geen gewone Koninginnedag
- Toen
- op die dag (2x)
- steeds
- Op de dag

Besprek waarom je deze woorden arceert. Wijs nogmaals op Stap 1 en concludeer dat je het verhaaltje begrepen hebt. Nu bekijk je samen de rekenvraag.

Stap 2 De eerste rekenvraag

Laat op het bord rekenvraag A zien en lees deze voor: *Voor de hoeveelste keer viert Willem-Alexander dit jaar een normale Koninginnedag of Koningsdag?*

Formuleer de rekenvraag in eigen woorden: *Ze willen dus weten voor de hoeveelste keer Willem-Alexander dit jaar Koninginnedag of Koningsdag viert zonder dat het niet doorging.*

Kijk samen weer even naar Stap 2 van het Stappenplan en concludeer: ‘We snappen nu ook de rekenvraag.

Stap 3 Ik bedenk hoe ik de rekenvraag oplos

Wijs op Stap 3: *Ik ga nu bedenken hoe ik deze rekenvraag kan oplossen. Je zegt dat er meer manieren zijn om het op te lossen, maar dat je kiest voor de volgende. Je vertelt: Ik ga eerst uitrekenen voor de hoeveelste keer Willem-Alexander dit jaar Koninginnedag of Koningsdag viert. Dan ga ik daarna uitrekenen hoe vaak hij het niet normaal gevierd heeft. En dat trek ik er dan vanaf. Willem-Alexander is geboren op 27 april. Koninginnedag werd toen op 30 april gevierd. Bij zijn eerste Koninginnedag was hij dus nog 0. Dat schrijf ik even op. Bij de tweede keer was hij dus 1 jaar. En bij de derde keer dus 2 jaar. Dat schrijf ik ook op. Ik heb in de tekst gelezen dat hij nu 59 jaar is. Dan wordt dit dus de 60^e keer.*

0 jaar	eerste keer	
1 jaar	tweede keer	
2 jaar	derde keer	
59 jaar	60 ^e keer	
maar:		
4 jaar		niet gevierd
8 jaar later, dus 4 + 8 jaar = 12 jaar		niet gevierd
nog 2 keer niet gevierd		niet gevierd
hij werd koning		niet gevierd
nog 1 keer niet gevierd		niet gevierd
60 keer - 6 keer niet = ?		6 keer

op 30 april gevierd. Bij zijn eerste Koninginnedag was hij dus nog 0. Dat schrijf ik even op. Bij de tweede keer was hij dus 1 jaar. En bij de derde keer dus 2 jaar. Dat schrijf ik ook op. Ik heb in de tekst gelezen dat hij nu 59 jaar is. Dan wordt dit dus de 60^e keer.

Ik heb in de tekst gelezen dat het ook een aantal keer niet doorging. Toen Willem-Alexander 4 jaar oud was, ging het niet door. En 9 jaar later ook niet, dus dat is al 2 keer. Toen ging het nog 2 keer niet door, dus dat is nu 4 keer. Het ging ook dit niet door toen hij koning werd, dus dat is 5 keer. En toen nog een keer niet. Dus het ging 6 keer niet normaal door. Nu hoef ik dat alleen nog van die 60 keer af te trekken.

Stap 4**Ik beantwoord de rekenvraag**

Wijs op Stap 4: *Ik weet dat $60 - 6 = 54$.*

Schrijf nu het antwoord op het bord. Formuleer hierbij het antwoord zodat het past bij de rekenvraag.

Het antwoord van rekenvraag A is dus: voor de 54e keer.

Stap 5**Ik controleer of mijn antwoord kan kloppen**

Kijk nu samen met de leerlingen naar Stap 5 van het Stappenplan. Controleer nu of je antwoord goed kan zijn. Lees de eerste rekenvraag nog eens voor en herhaal die in eigen woorden. Kijk vervolgens kritisch naar het antwoord dat je geformuleerd hebt bij Stap 4. Zou dit antwoord kunnen kloppen? Is het niet opvallend vaak of juist heel weinig? Concludeer dat het antwoord dus kan kloppen. Daarna schrijven de leerlingen het antwoord bij rekenvraag A op hun Opgavenblad.

Rekenvraag B**Proberen**

In tweetallen gaan de leerlingen aan de slag met rekenvraag B. Ze gebruiken hierbij weer het Stappenplan.

Houd de tweetallen in de gaten, loop rond en geef zo nu en dan hulp. Bij Stap 1 en 2 lezen ze samen nog eens het verhaaltje door en ook de nieuwe rekenvraag. Begrijpen ze wat er gevraagd wordt?

Bij Stap 3 lossen ze ieder voor zich de nieuwe rekenvraag op. Ze noteren hun berekening en maken eventueel een tekening. Hierna vergelijken ze hun aanpak en hun antwoord.

Antwoord rekenvraag B: 57 plaatsen.

Rekenvraag C**Zelf**

De leerlingen gaan zelfstandig (individueel of in tweetallen) aan de gang met rekenvraag C, ook weer met behulp van het Stappenplan.

Terwijl de leerlingen aan het werk zijn, loop je rond. Zo nodig geef je de leerlingen aanwijzingen.

Antwoord rekenvraag C: 3 maanden, eigen antwoord.